

ปัจจุบันโรงพยาบาลส่วนใหญ่มุ่งเน้นที่จะพัฒนาคุณภาพโรงพยาบาล พยาบาลควบคุมการติดเชื้อเป็นหนึ่งในแกนนำที่สำคัญในการพัฒนางานด้านการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาล เพื่อการพัฒนาและรับรองคุณภาพโรงพยาบาล การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาท ปัญหาและอุปสรรครวมทั้งสิ่งสนับสนุนของพยาบาลควบคุมการติดเชื้อ จำนวน 11 ราย ในการพัฒนาและรับรองคุณภาพโรงพยาบาลของโรงพยาบาลทั่วไป รวบรวมข้อมูลระหว่างเดือน เมษายน ถึง เดือนพฤษภาคม 2545 โดยใช้แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป ร่วมกับการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างเกี่ยวกับบทบาทของพยาบาลควบคุมการติดเชื้อ ตามกรอบมาตรฐานโรงพยาบาลฉบับปีกาณยานิกเชก พ.ศ. 2542 เครื่องมือการวิจัย ได้รับการตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา ได้ค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหา 1.0 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปใช้สถิติเชิงพรรณนา ส่วนข้อมูลจากการสัมภาษณ์วิเคราะห์โดยการจัดหมวดหมู่ของข้อมูล

ผลการวิจัยพบว่า ในการพัฒนาและรับรองคุณภาพโรงพยาบาล พยาบาลควบคุมการติดเชื้อมีการปฏิบัติบทบาท 8 ด้าน ได้แก่ การเฝ้าระวังการติดเชื้อ การสอบสวนการระบาด การดูแลสุขภาพบุคลากร การให้ความรู้ การเป็นที่ปรึกษา การบริหารจัดการ การพัฒนาคุณภาพและการศึกษาวิจัย พยาบาลควบคุมการติดเชื้อส่วนใหญ่ปฏิบัติบทบาทครอบคลุมทั้ง 8 ด้าน แต่ยังมีกิจกรรมที่ไม่ได้ปฏิบัติ ได้แก่ ก) ไม่ได้ร่วมดำเนินการเกี่ยวกับการตรวจสอบสุขภาพและการดำเนินการให้ภูมิคุ้มกันที่จำเป็นแก่บุคลากร ข) ไม่ได้รวบรวมข้อมูลการเฝ้าระวังการติดเชื้อด้วยตนเอง ค) ไม่ได้ติดตามประเมินผลการรับรู้และการปฏิบัติตามนโยบายด้านการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อของบุคลากรในโรงพยาบาล คิดเป็นร้อยละ 81.82 72.73 และ 63.63 ตามลำดับ

ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติบทบาท ได้แก่ การมีภาระงานมากทำให้ไม่สามารถปฏิบัติตามบทบาทได้อย่างเต็มที่ การขาดกรอบอัตรากำลังที่ชัดเจนทำให้ปฏิบัติงานหลายหน้าที่ บุคลากรในโรงพยาบาลขาดความตระหนักในการปฏิบัติตามนโยบายด้านการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อ การขาดงบประมาณสนับสนุนในการศึกษาวิจัยและให้ภูมิคุ้มกันแก่บุคลากร การมีความรู้ไม่เพียงพอในการนำกระบวนการพัฒนาคุณภาพมาพัฒนางานด้านการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อและขาดรูปแบบที่ชัดเจนในการจัดทำมาตรฐานและระเบียบวิธีปฏิบัติงานที่เป็นแนวทางเดียวกัน ความต้องการสิ่งสนับสนุนในการปฏิบัติบทบาท ได้แก่ การสนับสนุนให้พยาบาลควบคุมการติดเชื้อมีกรอบอัตรากำลังที่ชัดเจน มีการปฏิบัติงานเต็มเวลา มีงบประมาณสนับสนุนในการศึกษาวิจัย บุคลากรในโรงพยาบาลให้ความร่วมมือในการจัดทำมาตรฐานและระเบียบปฏิบัติงาน และการสนับสนุนผลงานการวิจัยที่ทันสมัย

ผลการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า พยาบาลควบคุมการติดเชื้อปฏิบัติบทบาทได้ครอบคลุมเป็นส่วนใหญ่ แต่ยังประสบปัญหาภาระงานมากและการปฏิบัติงานหลายหน้าที่ ดังนั้นจึงมีความจำเป็นในการกำหนดกรอบอัตรากำลังและการกำหนดภาระงานที่ชัดเจนของพยาบาลควบคุมการติดเชื้อ ผลการศึกษาที่ได้จะช่วยให้พยาบาลควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาล ที่กำลังดำเนินงานพัฒนาและรับรองคุณภาพโรงพยาบาล นำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติบทบาทในหน่วยงานของตน เพื่อพัฒนางานด้านการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

Currently, most hospitals have focused upon the quality improvement of services. Infection control nurse (ICN) is one of the key persons who develop infection control program to meet the hospital accreditation requirements. The purpose of this study was to describe roles, problems, and supportive needs of ICN in the hospital accreditation. The sample were 11 ICNs who worked in general hospitals where have already registered for the accreditation. Data were collected during April to May, 2002 by using questionnaires and semi-structured interview using the Standard of Infection Control Practice Jubilee Celebration Year 1999 as a framework. The content validity for the instruments was examined and content validity index was 1.0. Data were analyzed using descriptive statistics and data categorization.

The results revealed that the role performance of ICNs included eight roles that were : surveillance, outbreak investigation, employee health, education, consultation, management, quality improvement, and research. However, it was found that the following activities were not practiced by the majority of ICNs : a) participating in physical examination and providing immunization for the hospital personnel, b) recording surveillance data by themselves, and c) evaluating of knowledge, attitude, and practicing regarding infection control of hospital employee (81.82%, 72.73%, and 63.63, respectively).

The reported problems and barriers of role performance were high workload, lack of specific position for ICN, lack of concern among hospital employee regarding hospital infection control policy, lack of budget for supporting the research and immunization program, insufficient knowledge about quality improvement related to infection control, and lack of procedure and work instruction model related to infection control. Major needs of support for role practicing were the specific position for ICN, be able to working full time as ICNs, allocated budget for conducting research, the collaboration from hospital employee to do procedures and work instructions, and supporting regarding an updated result of research.

The results indicated that ICNs perform roles comprehensively but insufficiently in some areas. ICNs needed allocated position and a clear job description. ICNs from general hospitals that have not been accredited could apply the results of this study to their roles and responsibilities to efficiently improve the quality in the area of infection control.